

De Haarlemse onderwijsstichting Spaarnesant bleek veel geld toe te leggen op de exploitatie van hun gebouwen. Op basis van een Masterplan investeert de stichting nu structureel in onderhoudsarme, frisse en energiezuinige schoolgebouwen. Essentieel hierbij: het bestuur investeert, een energicoördinator controleert de facturen en energielekken, en de scholen gaan straks zelf de energierekening betalen. Zo krijgen de gebouwen een kwaliteitsimpuls en worden de exploitatiekosten ingeperkt.

Tekst: Maja Valstar en Irma Thijssen, RVO.nl

Stichting Spaarnesant verduurzaamt 30 schoolgebouwen

Haarlem is een stad met veel mooie oude gebouwen. Naast een zeer charmant straatbeeld levert dit echter hoge exploitatiekosten op. Zo ook voor Stichting Spaarnesant, die 30 gebouwen van 22 scholen in Haarlem beheert.

Uit het 'Meerjaren onderhoudsplan 2012' voor schoolgebouwen, opgesteld door Asset, en bijbehorende begroting voor Haarlemse schoolbesturen, bleek stichting Spaarnesant in de exploitatie jaarlijks een fors bedrag tekort te komen. Voor Stichting Spaarnesant was dit aanleiding om orde op zaken te stellen en het exploitatietekort terug te dringen door te investeren in onderhoudsarme, frisse en energiezuinige schoolgebouwen.

Masterplan Onderwijshuisvesting

Door de verbruiken en kosten per school in kaart te brengen, kwam aan het licht waar mogelijkheden voor verbetering lagen. Er zijn slimme meters in alle schoolgebouwen geplaatst zodat overal bijgehouden kan worden hoeveel energie er wordt gebruikt. Ook is het binnenklimaat gemonitord. Daarnaast zijn de gebruikers van de gebouwen bevraagd over de tevredenheid over hun schoolgebouw op het gebied van lucht, licht, geluid en temperatuur en hun wensen en ideeën voor verbetering. Op basis

van deze bevindingen is het 'Masterplan Onderwijshuisvesting 2015-2018' opgesteld. Hierin staat hoe Spaarnesant de scholen structureel verduurzaamt en verbetert, zodat de voorraad ook in de toekomst financieel duurzaam exploiteerbaar is.

Slim combineren

"We kijken altijd of we slimme combinaties kunnen maken" aldus Tom van Hooijdonk, beleidsadviseur Gebouw en Techniek bij Spaarnesant. "Als het plafond toch al open is om de plafondtegels te vervangen, doen we gelijk iets aan de ventilatie. Dat werkt veel efficiënter en scheelt geld. Een andere bron van besparing is het kiezen van onderhoudsarme materialen bij renovaties, zoals kunststof kozijnen die niet hoeven te worden geveerd."

15% minder energiegebruik in 2015

"Een van de doelen is het energieverbruik in 2015 met minimaal 15% terug te dringen ten opzichte van 2012", vertelt Jan Aalberts, projectleider onderwijshuisvesting bij Spaarnesant. "Dit moet leiden tot een besparing van 25.000 euro per jaar voor elektriciteit en 75.000 euro voor gas. Totaal 100.000 euro per jaar!". Er wordt veel energie bespaard door op natuurlijke vervangmomenten altijd te kiezen voor energiezuinige CV pompen, ventilatoren, HR ketels en verlichting.

Energiecoördinator verdient zichzelf terug

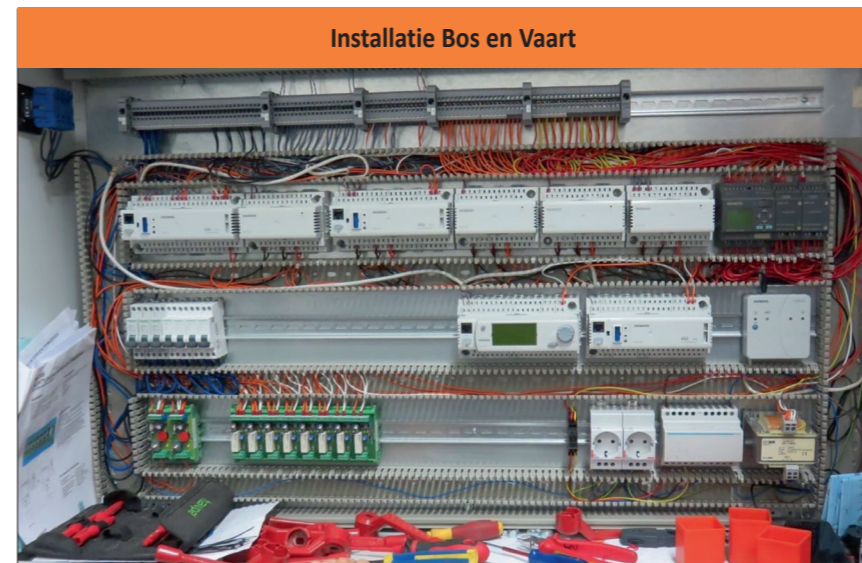
Ook heeft de stichting een energicoördinator aangesteld voor een aantal uur in de week. Aalberts: "Hij begon met het stroomlijnen van de energie-inkoop en verdiende zichzelf al ruim terug met het corrigeren van onjuiste facturen. Nu spoort hij ook energielekken en sluipverbruik op met behulp van de slimme meters en helpt ons zo om nog meer geld te besparen."

Gedrag maakt duurzaam

De energierekening voor schoolgebouwen wordt nu nog centraal betaald door de stichting Spaarnesant. In de loop van 2015 komt daar verandering in. Dan wordt de energierekening doorgestuurd naar de individuele scholen. "De gebouwen zijn inmiddels binnen de financiële mogelijkheden zo energiezuinig mogelijk gemaakt. De meeste winst valt verder nog te behalen door het gedrag van de gebruikers", volgens Aalberts. "Door de rekening bij de gebruikers te leggen, zullen ze nog zuiniger met energie omgaan."

Met eigen middelen

Voor al deze exploitatiekosten verlagende en kwaliteit verhogende maatregelen is flink wat geld nodig. Stichting Spaarnesant gebruikt hiervoor een deel van de bruidsschat die de gemeente Haarlem meegaf bij de verzelfstandiging van het basisonderwijs in Haarlem.

Daarnaast zou extra geld komen uit de aanbesteding van het Gemeentefonds. In 2014 bleek dit geld toch niet beschikbaar te zijn. Dat was een tegenvaller, zegt Aalberts: "Maar uiteindelijk gaan we 80% van het Masterplan alsnog realiseren, door het inzetten van eigen reserves en het faseren van investeringen. Wat dat betreft is het een voordeel dat scholen nu zowel verantwoordelijk zijn voor binnen- als voor het buitenonderhoud. Dat maakt het makkelijker om te schuiven."

Masterplan levert resultaat

"Inmiddels hebben we het exploitatietekort al gehalveerd", vertelt Aalberts. "We hopen deze ontwikkeling de komende jaren door te zetten. Voor gas hebben we de 15% doelstelling al gehaald. Ondanks het toegenomen gebruik van ICT in de klassen en de extra energiebehoefte door klimaatbeheersingsmaatregelen, hebben we op elektra al 7% kunnen besparen. Daar zijn we heel blij mee."

RVO.nl ondersteunt verduurzaming scholen

Stichting Spaarnesant is een goed voorbeeld hoe schoolbesturen kunnen werken aan onderhoudsarme, frisse en energie-

zuinige schoolgebouwen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO.nl, verzamelt dergelijke goede voorbeelden en ondersteunt hiermee het verduurzamen van schoolgebouwen (www.rvo.nl/frissescholen). RVO.nl doet dit in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als uitvoering van het programma Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving en aansluitende bij de Green Deal Verduurzaming Scholen.

"Stichting Spaarnesant is een goed voorbeeld hoe schoolbesturen kunnen werken aan onderhoudsarme, frisse en energiezuinige schoolgebouwen"

RVO.nl: Duurzaam ondernemen

Kansen om te innoveren en nieuwe markten aan te boren. Dat biedt duurzaamheid aan ondernemend Nederland. Het resultaat: economische groei, winst voor het milieu én een duurzame bedrijfsvoering. De overheid ondersteunt dagelijks honderden organisaties met financiering, kennis en partners. Voor al deze organisaties is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het eerste aanspreekpunt. Ook voor het signaleren en attenderen van beleidsmakers op verbetering van wet- en regelgeving.

www.rvo.nl/duurzaamondernemen

Voortschrijdend jaarverbruik elektriciteit [kWh/jaar]

Voortschrijdend jaarverbruik gas [m3/jaar]

